

APATIN és VIDEKE

KÖZGAZDASÁGI, MŰVELŐDÉSI és TÁRSADALMI HETIKÖZLÖNY.

Apatin und Umgebung

Wochenblatt für Volkswirtschaft, Cultur- und sociale Interessen.

Előfizetési árak: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Megjelenik minden szombaton.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Szerkesztő — Redakteur: Bászler István. Apatin, tem-
plomutca 1138 a hová a lapnak szóló pénzküldemények
és kéziratok küldendők. — Apatin, Kirchengasse 1138
wohin alle Manuskripte und Gelder zu senden sind.

Pränumerationspreise: ganzjährig 4 fl, halbjährig 2 fl.
vierteljährig 1 fl.

Erscheint jeden Samstag.
Manuskripte werden nicht zurückgestellt.

Pünkösöd ünnepe.

Felvirradt ismét az emberiség egy nagy magasztos és felséges ünnepének emléknapja, melyen mosolyogva sugárzik le a tiszta égboltról a nap, rámutatván a béke, a felvilágosodás, a haladás nagy ünnepére.

Az egész keresztény világ népe szent áhitattal tekint a pünkösöd szent ünnepére, mely alkalommal minden emberiesen gondolkodó lény hálát mond Teremtőjének a hit a meggyőződés, az igazság győzelméért.

Az emberiség minden igaz keresztény népe helyes úton halad azon cél felé, melyet a gondviselés mindenkinek kijelölt.

Ez azonban nem volt mindig így! Az emberiség egyes népei már a régi időben gazdagok, hatalmasok voltak, s büszkélkedve emlegették nagyságokat és világra szóló erejüket.

Egyes népek régi hatalma, nagysága még a mai nap is bámulatva ragad. Nagyságuk maradványai tanúságot tesznek óriási munkacerejükről, művészeikről, műveltségükről.

A nagyság romjaival az egész világon találkozunk, melyek bizonyoságot tesznek azon anyagi hanyatlásról, melynek tanui vagyunk.

Bámulva állunk meg a régi nagyság romjainál!

Ezek mellett azonban bámuljuk azon romboló hatalmat, erőt, mely a régi nagyságát ily szanándóan szétrombolta, romjaiban mutatván be a multak nagyszerűségét.

Ha most kérdezzük, honnan e nagy visszaesés, e nagy romlás, a népek ily nagy arányú visszafejlődése, s a haladásnak ily nagy mértékben való alászállása?

Honnan van az, hogy az ókor legnagyobb népei vagy kipusztultak, vagy csak silány, nyomorult, szegény és ügyefogyott utódokban tartották fenn magukat?

Hová lett a hatalom, a gazdagság, műveltség, egy szóval mindaz, a mi e népeket igazában magasra emelte?

Minderre megfelel a józan ész, a művelt szív, megtanít rá a két ezredév hosszú, eseményteljes tanúsága, melyek szerint nem volt tökéletes a kiinduló pont, nem volt helyes az alap, nem voltak igazak az utak, a melyeken az emberiség elindult a melyen haladt.

Nem volt igaz a célpont, a mely felé az emberiség legnagyobb része törekedett, nem voltak igazak eszközei a melyek segélyével iparkodott elérni az anyagi és szellemi boldogulást

Ezért tönkre kellett mindannak menni, a mit az emberiség tökéletlen alapon, helytelen kiindulási ponttal megkezdett, a mi felé sok évszázadon át törekedett.

Mindenben a külsőség volt az irányító eszme, minden belső tartalom és mélyebb meggyőződés nélkül.

Mig a külsőségekben tündökölt az emberiség, mig a hiúság szárnyain haladtak, addig a legnagyobb sötétség borult a szivekre, az erkölcsre, sűrű homály árnyékolta be az emberiség egész belső világát, minek bizonyossága volt az ideális eszmék teljes eltűnése, mig ezek helyett az anyagiasság teljes uralmat

gyakorolt.

Az emberiség minden ténykedését az anyagi javak utáni törekvés jellemezte. Az önzés minden nemének alkalmazását megengedhetőnek tartották.

A sötétség elfödte az egész emberi nemet, elválasztván azt a jó, helyes és igaz út követésétől.

Az emberiség jobb érzésű része látta az emberiség szomorú és vigasztalhatlan állapotát, látták annak tévelygéseit s mindannyian jobb, nyugalmasabb, ideális állapotok bekövetkezését óhajtották.

Azonban az emberi erő magában kevés volt ezen állapot megváltoztatására; az emberiség egy nálánál nagyobb, hatalmasabb, hasonlatlanul tökéletesebb lénytől — magától az Istentől várt szabadulást a terhes bilincsektől.

És ime, pünkösöd nagy ünnepén megnyílt az égbolt, leszált a mennyhől tizenkét világitó fákiya, mely utat nyitott az erkölcsi sötétségen keresztül, széttépte annak sűrű fátyolát, mely eltakarta elfödte az emberiség szemei elől az igazságot, az igazi erényt, mely a haladás igazi alapját képezi.

A tizenkét apostol az igazság meggyőző erejével felruházva ment ki a világba. Megnyíltak előttük a világ összes országai. Az igazság behatolt mindenüvé, behatolt a szegény gúnyhó-jába épúgy, mint a gazdagok palotájába, a hatalmasok birodalmába ép úgy, mint az egyesek szívébe.

A régi országok romba dőltek de csak azért, hogy helyükön új, hatalmas országok keletkezzenek.

A szent apostolok jelölték ki az

igazság utait, a melyen haladnunk kell. Ezek gyujtották meg az igazság fályáját, hogy utainkról eltűnjék a homály, el legyen oszlatva a sötétség.

Kijelölték az emberi haladás és tökéletesség utait, a melyen mindnyájunknak haladni kell.

A hányszor eltért az emberiség az igaz út követésétől, mindannyiszor észrevette tévelygését és vissza kellett térnie az igaz út követésére.

Azonban ha körültekintünk mit látunk helyenként?

Erkölcsei sülyedést és az igaz erények visszafejlődését, mintha az erkölcsileg mélyen sülyedt, az eszközökben kevéssé válogató karakterek kora ismét felvirágoznék.

Egyes osztályok önzése, az anyagi javak és élvezetek mód nélküli hásháza ismét hatterbe akarja szorítani a nemesebb törekvéseket. De legyünk nyugodtak, hogy mindaz úgy nem fog most sem sikerülni, a mint hogy az eddig soha sem sikerült.

Üdvözljük tehát igaz szívből pünkösdi szent ünnepét, mely tanúságot szolgál arra, hogy az emberiség, midőn már megismerte a haladás igaz utait, azokról nem egyhamar fog eltérni

... s.

Die Pfingstfeier.

Wieder ist der Gedenktag einer großen, erhabenen, hehren Feier der Menschheit angekommen, an welchem die Sonne lächelnd von dem reinen Himmelszelt her niederstrahlt, hinweisend auf die hohe Feier des Friedens, der Aufklärung und des Fortschrittes.

Die ganze christliche Welt blickt mit inniger Andacht auf das heilige Fest der Pfingsten, an welchem Feste jedes menschlich fühlende Geschöpf seinem Schöpfer für den Sieg des Glaubens, der Überzeugung und der Wahrheit seinen Dank darbringt.

Auf diesem richtigen Pfade schreitet die Christenheit sicher dem ihr von der Vorsehung gesetzten Ziele zu.

Dies war jedoch nicht immer so.

Einzelne Völker waren wohl schon in längstvergangenen Zeiten reich und mächtig, und verkündeten mit Stolz ihre Größe und weltbeherrschende Macht.

Die Macht und Größe dieser Völker reißt uns noch heute zur Bewunderung hin; die Überbleibsel ihrer Größe geben Zeugnis von ihrer riesigen Arbeitskraft, von ihrer Kunst und Bildung.

Solchen Ruinen vergangener Macht und Größe begegnen wir auf der ganzen Erde, welche Zeugnis geben von dem großen materiellen Rückgange, dessen Augenzeugen wir sind.

Wir stehen oft bewundernd bei diesen

Ruinen verschwundener Größe, und dabei bewundern wir zugleich die zerstörende Kraft, welche die Größe der alten Völker in solch bedauernswerter Weise vernichtete, noch in ihren Trümmern die Großartigkeit des Vergangenen zeigend.

Und wenn wir nun fragen: woher dieser große Rückfall, diese große Zerstörung, dieser große Niedergang der Völker?

Woher kam es, daß die größten Völker des Altertums entweder ganz zu Grunde gegangen sind, oder nur in verkümmerten, armseligen Nachkommen ihren Namen erhalten konnten?

Wo ist die Macht, der Reichtum, die Bildung mit einem Worte, all' das, was diese Völker wirklich groß machte?

Auf alles dies antwortet der gesunde Verstand, das gebildete Herz; es lehrt uns dies das Zeugnis der verflochtenen, ereignisreichen zwei Jahrtausende, nach deren Zeugnis diesem Zeitalter der richtige, vollkommene Ausgangspunkt fehlte, es fehlte das richtige Fundament; die Wege, auf welchen die Menschheit wandelte, waren nicht die richtigen.

Das Ziel, nach welchem der größte Teil der Menschheit strebte, war nicht das wahre Ziel, die Mittel, welche die Menschen zur Erreichung der körperlichen und geistigen Glückseligkeit anwandten, waren nicht die richtigen, wahren Mittel.

Darum mußte all' das zu Grunde gehen, was die Menschen auf unvollkommenem Fundamente, mit Anwendung un-

Az Apatin és vidéke tárczája.

Lillafüred.

— Az Apatin és Vidéke eredeti tárczája —

... Nyári eső hűsítette le a levegőt, mikor Miskolcra Diós-Győr felé indultunk. A fiakkal lovai ualmas egyhangúsággal poroszkáltak végig az országúton s az ide-oda himbálódó kocsi szinte álomba ringatott. De nem maradt idő az álmodózásra. Mindig akadt a szép tájékon valami, a mi szememet nyitva tartotta.

Alig hogy a sűrűn épült, rohamosan haladó városból — melynek pislogó kocsonyája oly híres — kiértünk, az Avas hegy kötötte le figyelmemet. A hegyet egyébiránt már egy nappal előbb megmáztam. Atunk majdnem folytonosan diófák közt vitt el, nyilván róluk keresztelték el a közeli helységet Diós-győrnek.

Az égen sűrű felhők úsztak, a tájra leereszkedett az alkony. Nem messze tőlünk lomhán pöfkeltek a d-győri vashámor kéményei, fekete füstjök nehézkesen szállt le-

felé. A gyárkémények tömkelegéből itt-ott egy lakóház tünezzett elő, a távolból pedig az Avas alján nagy idők tanúja integgett felénk. Kopott törmelékes falaival még omladékaiban is tiszteletet parancsolólag áll ott a d-győri vár. Hatalmas, büszke épület lehetett valamikor, de mostan szerényen vonja meg magát a hegy lábánál, mint az alamiznaért könyörgő csonka honvéd az utcasarkon.

Pedig, de sokat is tudna beszélni, ha úgy megszólalna! Hanem h't néma és talán jobb is, hogy nem bír megszólamlani. Jobb, jobb ennek a gyáva kornak így! . . . „Vár állott, most köhalom“. . . És kitörődnek manap egy romhalmazzal?!

Ilyen gondolatok között haladtam tovább az egyre szépülő, szinte festői tájon. Mindig, gyakrabban ostromoltam jó nagybátyámat kérdéseimmel, ki már alig győzte felelettel.

Bácsikám, mi az ott? Hogy hívják ezt a falút? Merre visz az az út? és úgy tovább. Aztán egymásután maradoztak el tőlünk a faluk. Alsó-Hámor után Felső-Hámor, utána meg Diós-Győr. A legutolsó a legcsinosabb köztük, bárha egyik sem

mutat valami sokat.

A hírok annál nagyobb. Ugyan ki ne hallott volna a diósgyőri papirról, melyet talán mindenki ismer? Hámorai is elég nevezetesek. Van e két gyáron kívül egy harmadik is, mely szintén elég jól jövedelmez, ez a deszkahajlító gyár. No aztán köszönbányája, téglagyára sem az utolsó.

Alsó- és Felső-Hámor egyébiránt mintegy fiokjai D-győrnek, amolyan gyártelep formájuk van.

Mi azonban hamarosan elhagytuk mind a hármat, nagybátyám látható öröme, ki a bedaeckernél is bővebb magyarázatokkal szolgált faggató kérdéseimre. . .

A vidék egyre szépült erre. Az országúttól jobbra egyre meredekebb sziklafal emelkedik, balra az Avas folytatódik. Az út melletti árokban nagy robajjal zuhan alá egy hegyi patak — úgy emlékszem, Szinvának hívják — melynek tarajos habocskái kis forgókat alkotnak. A kopár szikla jobb oldalt már ijesztő magasságot ér el. Égnek meredő csúcsáról hatalmas kökereszt tekint alá a mélységbe.

Ennek a keresztnek a néphit szerint története van. Valamikor innen vetette le

richtiger Mittel Jahrhunderte hindurch aufbauten.

In jenem Zeitalter war die bewegende Idee in Allem die Außerlichkeit, ohne inneren Gehalt und tiefere Überzeugung.

Während die Menschheit in Außerlichkeiten prangte, während sie auf den Flügeln der Eitelkeit vorwärtstrebte, — bedeckte die dichteste Finsternis die Herzen, die Sitten; dichtes Dunkel beschattete die ganze Innenwelt der Menschheit, was das gänzliche Verschwinden des idealen Gefühles, und statt dessen die vollkommene Herrschaft des Materialismus im Gefolge hatte.

Jedes Tun der Menschheit charakterisierte das Streben nach materiellen Gütern; die Anwendung jeder Art von Selbstsucht hielt man für erlaubt.

Die Finsternis bedeckte die ganze Menschheit, sie von dem Betreten des guten, richtigen, wahren Weges abhaltend.

Der besser fühlende Teil der Menschheit sah diesen traurigen, trostlosen Zustand; sie sahen die Verirrungen, und alle sehnten sich nach einem besseren, ruhigeren, idealen Zustande.

Jedoch war die menschliche Kraft zur Änderung dieses Zustandes ungenügend; die Menschheit hoffte von einem größeren, mächtigeren, von einem unvergleichlich vollkommeneren Wesen — von Gott selbst die Befreiung aus diesen schweren Banden.

Und siehe! am Pfingsttage öffnete sich der Himmel, es kamen von dort zwölf leuchtende Fackeln herab, welche die Fin-

sternis durchbrachen, den dichten Schleier zerrissen, welcher vor den Augen der Menschen die Wahrheit, die wahre Tugend verhüllte, welche doch allein das wahre Fundament des Fortschrittes bilden.

Die zwölf Apostel, erfüllt mit der überzeugenden Kraft der Wahrheit, gingen hin in alle Welt. Es öffneten sich ihnen alle Länder der Erde. Die Wahrheit drang überallhin, sowohl in die Hütten der Armen, als auch in die Paläste der Reichen; sie drang in die Reiche der Mächtigen gerade so, wie in die Herzen der Einzelnen.

Die alten Reiche sanken in Ruinen, aber nur darum, damit an ihrer Stelle neue, mächtigere Reiche entstehen können.

Die heiligen Apostel zeigten den Menschen die Wege der Wahrheit, auf welchen wir wandeln sollen. Sie entzündeten der Welt die Fackeln der Wahrheit, damit von unsern Pfaden die Finsternis verschwinde.

Sie zeichneten die Wege des menschlichen Fortschrittes, der Vollkommenheit uns vor, auf welchen wir alle vorwärts schreiten sollen.

So oft auch die Menschheit von dem richtigen Pfade abwich, jedesmal nahm sie ihre Verirrung wahr, und kehrte wieder auf den rechten Weg zurück.

Wenn wir uns jedoch heute umsehen, was finden wir an vielen Orten? — Sittliche Verkommenheit und das Fehlen der wahren Tugenden, als ob das Zeitalter der Sittenlosigkeit, die Herrschaft der in ihren Mitteln weniger wählerischen Cha-

raktere wieder heraufdämmern sollte.

Die Selbstsucht ganzer Gesellschaftsklassen, das maßlose Streben nach Genüssen jeder Art, scheinen das edlere Streben wieder gänzlich in den Hintergrund drängen zu wollen. Jedoch können wir diesbezüglich ganz beruhigt sein; denn dies wird auch jetzt eben so wenig gelingen, wie es noch nie gelungen ist.

Begrüßen wir also mit heiliger Freude das Pfingstfest, welches dafür Zeugnis ablegt, daß die Menschheit, da sie die wahren, richtigen Wege des Fortschrittes nun einmal erkannt hat, von denselben so schnell und leicht nicht mehr abweichen wird.

. . . . s.

Fakadnak a hibók, nyilnak a virágok. És mi halovány arczú, fáradt fővárosiak menekülünk innen, ebből a fáradt pihegő tűzhányóból. Torkig vagyunk a színházakkal, még a zsúrokkal; hanem a nehéz, kávéházi levegő dohányfüstjétől elbágyadt tudónk már úgy vágyik, hogy megtöltse rostjait az édes, tiszta lég.

Csak ki, csak ki a szabadba! Ez a fővárosi aszfaltok szálló igéje mostan. Oda, a hol nem úgy viszik ki az „árnyékos keret“ a pincézerek, a hol nem az üvegházak mesterséges levegője fakasztja a rügyet, a hibót. Oda, a hol nem a vásári kintornások sipládájából hallszik a pacsirtadal, meg a fülemüle-csattogás.

Az esős, hűvös május ellenére is, már kitört a fürdőzés láza. A podagrás beamterek, a poczakos nyárspolgárok mind azon sopánkodnak, hogy hová is menyének a nyáron? Hová lenne legjobb üdülni menni, hol a legolcsóbb? . . . A fiatal, kikapós menyecskék egymásután ájuldoznak. Kleinek fülzúgása támad, kinek migrainje, kinek idegbaja. Egyben egyező valamennyi; egytől-egyig idült baj. Nem segít más rajt, csak a fürdő, a türelmes férjek martyriuma.

De hát én sem boamter nem vagyok, sem nyárspolgár, kikapós menyecske meg épen nem. És mégis, alig várom már, hogy megjöjjön aranyos lelkű bácsikám invitáló levele, mely Lillafüredre hív. Mert — úgy mondta — az idén ő is, én is, ott nyaralunk . . .

. . . Bácskai és legkivált apatini szépasszonyok, lányok, nem különben férjek, meg lányos apák, engedjék hogy ez egyszer én legyek a doktor úr. a kit azok a hirtelen ájuldozó asszonykák olyan nagyon nagyra becsülnek ilyenkor.

Rendelhetném Önöknek, hölgyeim, Osztendétől kezdve az apatini Duna fürdőig akármelyik gyógyhelyet. Mégis egyiket sem rendelem, hanem Lillafüredet. Úgy-e megigérik, hogy szót fogadnak es eljönnek ide?

Meglássák ott elmúlik minden betegség; az idegrheuma, a fülzaggatás, a mig-

magát az átellenben fekvő malombeli molnár lány szeretőjével a mélységbe. Összerázkodtam a bizarr halálnem elgondolásakor és egész önkénytelenül méregettem a sziklatomb magasságát.

Hirtelen felrezzentem. Fordulóhoz ért az országút és aztán, aztán remek panoráma tárult szemünk elé. Kocsink hegyoldalon haladt, mely alatt kristálytiszta, smaragd-zöld tó terül el. Nyugodt, csendes vizében meglátszott, a mint a szél meglebbenté a tükre fölé hajló faágakat és pázsitos, zöld partjáról, mintha habléányok szökelltek volna kíváncsi szemünk elől a patyolat tengerszembe s mintha a tó fölött elsurranó árnyékban láttuk volna, a mint szeliden, lágy karjaikkal ölelkeznek. Semmi nesz sem zavarta a gyönyörű berek ünnepi nyugalmát; ide még a napsugár is talán csak a vizet beárnyékoló fák koronái mögül nézhet. . . .

„Ime, uraim, a valóságos magyar Tempé;“ nem kisebb ember mondta el e tálaló szavakat a Tajról, mint felséges királyunk. A Taj nevű tengerszemtől már alig egy ugrás Lillafüred.

Ez a kis, gyermekkorát elő nyaralótelep igazán megfelel a nevének Olyan áb-

rándos, olyan szüztiszta a levegője, a milyen kedves hangzású a neve. Kis villái a magok sűrű csoportjával olyan mesterkéletlenül illelenek bele ebbe az Isten alkotta természetes keretbe! . . . Homokos, kavicsos útjaival, fenyő ültetvényeivel olyan hivogatólag húzódik meg a magány csendjében. Nagyon megtetszett a „Margitlak“ nevű nyaraló, melynek egész kúrszalón formája van. (Úgy emlékszem, annak is használgák.)

Lillafüred Bethlen András gróf földmivelésügyi minisztersége alatt létesült, mikor is az államkincstár tulajdonát képező telek parcelláinkint azzal a feltétellel került olcsó pénzen magánosok kezébe, hogy az új tulajdonosok kötelezték magukat, miszerint telkeiben villákat emelnek.

A klimatikus gyógyhely publikuma azóta évről-évre szaporodik. Nagybárá fővárosiak meg Borsodvidékiek alkotják. Legalább a vendégkönyv ezt mutatja.

Igazán sajnáltam, hogy már beestelédett, mire körülnéztem, de azt még jobban, hogy rövid otlétem után megint el kellett hagynom ezt a poetikus helyet s hogy csak oly kevés ideig szívhatam magamba az ózondús, illatos levegőt . . .

Landwirthschaft.

Die Anwendung des Kunstdüngers für Gerste.

Das erzielte Resultat bei Anwendung von Kunstdünger für Gerste ist so auffallend verschieden, daß hier ein Laie oder besser gesagt solche Personen, die mit der Kunstdünger-Verwendung erst jetzt beginnen, sich kaum zu orientiren im Stande sind.

Der eine hält die Gerste für eine solche Pflanze, welche die Kunstdüngung nicht lohnt, der andere spricht für die Anwendung von Nitrogen (Stickstoff) Kunstdünger — während ein dritter mit phosphorreicher Kunstdünger bessere Ernte zu erzielen meint und so weiter; so viel Versuche — so viele Ansichten.

Nachdem aber diesen verschiedenen Meinungen nur dazu beitragen, um gegen die Anwendung des Kunstdüngers ein gewisses Vorurtheil zu befestigen, glaube ich keine unnütze Arbeit zu beginnen, wenn ich in Nachstehenden über die Resultate der Kunstdüngung unter Gerste berichte, welche theils auf meine eigenen, wie auch auf die Erfahrungen meiner Fachcollegen gestützt sind.

Bevor wir feststellen können, welche Qualität und Gattung des Kunstdüngers für Gerste anzuwenden ist, müssen wir darüber im Reinen sein, welchen Zweck wir beim Gerstebau verfolgen?

Wir müssen im Vorhinein bestimmen, ob unsere Gerste für den Bierbrauer als Malz oder für den Spiritusfabrikanten verwendet wird, oder aber ob wir dieselbe für den Wirtschaftsgebrauch als Futtergerste am Markte verwerten wollen.

Hierauf ist besonders zu achten, weil der Gerstebau je nach deren Verwendung auch nach verschiedenen Methoden durchzuführen ist.

Die Bierbrauer suchen nur solche Gerste, welche nur eine geringe Menge Protein enthält. Nachdem aber von dem Protein (Eiweiß)-Gehalt auch der Mehlgehalt der Gerste abhängt, ist es selbstverständlich, daß beim Anbau von Malzgerste alle jene Faktoren fern zu halten sind, welche den Mehlgehalt derselben steigern würden. Ein solcher Faktor ist der Stickstoff. Wenn wir also ein bedeutendes Quantum Stickstoff ob in Stalldünger oder im Kunstdünger unter die Gerste geben, so geschieht dies nur zum Nachtheile der Malzgerste, die an Qualität leiden wird.

rain — egy szóval minden. Meggyógyítja az egészséges, tiszta levegő. Kiszellőzteti migraines fejecskéjüket, felrissiti elcsigázott idegzetüket.

Van az a levegő olyan, mint az idegen fürdők és — nem haragusznak úgy-e, ha azt mondom a leányvilágnak — sok partiképes fiatal ember megfordul ottan.

Aztán még egy nagy előnye van — nem kerül sokba, és ez is valami. Ezért az ötletért a fürdőzők férjei, papái — azt hiszem hálával lesznek irántam.

Tehát hölgyeim! legyen szerencsém Lillafüreden!

Baranyai Lajos.

Bei der Futtergerste und Malzgerste für Spirituszerzeugung steht die Sache umgekehrt. Hier geschieht die Anwendung des Nitrogendüngers in gesteigertem Maße zur Erhöhung des Protein — also auch des Mehlgehaltes in unserm eigenen Interesse, da dieser Dünger nicht auf die Qualität — sondern auch auf die Quantität der Ernte besonders wirkt.

Abgesehen von allen jenen Umständen, welche die Anwendung des Kunstdüngers begründen, können wir nun behaupten, daß unter Malzgerste für den Bierbrau kein Nitrogen (Stickstoffreicher) Dünger zu verwenden ist.

Unter Spiritusgerste und Futtergerste kann Nitrogendünger auch nur in geringer Menge angewendet werden, da eine zu starke Düngung eine übermäßige Vegetation anregt — diese aber ein Umliegen und spätere Reife der Gerste zur Folge hat. Somit ist es besser, wenn wir Nitrogen nur mit Phosphordünger vermengt anwenden, und zwar Ammon-Superphosphat pro Katastraljoch 200—250 fgr. — oder 200 fgr. Superphosphat mit 50 fgr. Chilisalpeter.

Die Phosphordünger können im Allgemeinen unter alle Halmfrüchte angewendet werden, und somit auch unter Gerste, weil sie auf deren Qualität nie nachtheilig wirkt. Es wurden insbesondere mit Superphosphat und Thomasschlacke Versuche gemacht, und nur günstige Resultate erzielt — insofern in der Kernbildung, als auch Strohquantität höhere Perzente erreicht wurden.

Superphosphat kann unter Gerste sowohl im Herbst, als auch im Frühjahr untergebracht werden, weil nach den bisherigen Versuchen die Zeit der Anwendung auf die Ernte keine unterscheidende Wirkung verursacht hat.

Die Thomasschlacke selbst darf nur im Herbst angewendet werden, weil sie eine längere Zeit benötigt — um ihre Wirkung geltend zu machen, da ihr Phosphorgehalt im Wasser unlöslich ist.

Von Superphosphat sind auf ein Katastraljoch 100—150 fgr. — von Thomasschlacke 250—400 fgr. nothwendig.

Laut der bisherigen Versuchen der Gerstedüngung kann constatirt werden, daß mit Phosphordünger die Ernte um 4 Meterzentner in Kern und 4—5 Meterzentner in Stroh erhöht werden kann.

Kalifalze haben auf Gerste gar keine Wirkung.

G. G.

Felhivás az egyházmegyei római katolikus tantestületekhez.

Tisztelt Tantestület!

Hazánk ezredeves fennállásának emlékére megindított mozgalmunkat a legszebb siker koronázta! Áll immár a „Tanitók háza,” melynek a vidéki tanitóságra való kiváló jelentőségét és tontosságát kezdettől fogva senki kétségbe nem vonta. Köszönhetjük ezt első sorban és csaknem kizárólag kegyelmes Főpásztorunknak, Császká György érsek ur Ö Nagyméltóságának, ki a 2400

□ ölyni telken kívül 37 ezer frttal járult

az intézet létesítéséhez,

A tanitók atyja lett Ö Exzellenziája ezen párját ritkító áldozatkészsége által és minden tanitójának szívében szobrot emelt magának, mely az idők végéig a tanitók bálványa lesz, kinek nevét minden tanító csak szeretettel és hálával fogja említeni mindenkör. Legyen áldott az ő neve!

Kalocsa-egyházmegyei római katolikus tanító-egyesületek közös elhatározásából folyó évi június hó 30-án és július hó 1-ső napján Kalocsán egyetemes egyházmegyei tanító-gyűlés tartatik, melynek az alább közölt fontos és nagyhorderejű tételek tárgyalásán kívül kétségkívül fénypontját a „Tanitók háza” ünnepélyes felavatása fogja képezni. Fel lesz szentelve millenniumi emlékünknél azon férfiú keze által, kinek egyedül köszönhetjük az intézet létesíthetőségét. Császká György kegyelmes érsek atyánk, tanitói iránti szeretete által vezéreltetve, kegyesen magára vállalta az intézetnek ünnepélyes felszentelését és leiratában így szól:

„Nagy örömmre fog szolgálni, ha a tervezet gyűlésre s a „Tanitók háza”-nak felavatási ünnepélyére az egyházi s viági tanfőriak közül minél többen meg fognak jelenni székvárosomban, meg lévén győződve, hogy ezáltal tanítóim között a testvéries egyetértés és összetartás még inkább megerősödik s újabb lelkesedést fognak itt meríteni az egyházra s a hazára egyaránt fontos és szent hivatásuknak minél buzgóbb teljesítésére.”

Tisztelt Tantestület!

Fel tehát! Tegyük ezredevi emlékünknél felavatási ünnepélyét azon nevezetes és a nemzetek életében is ritkán előforduló eseményhez méltóvá; siessünk minél többen Kalocsára, hogy külsőleg is megfelleljünk azon nagy nemzeti ünnepélynek, melyet megörökíteni a mi részünkről éppen a „Tanitók háza” van hivatva.

A főegyházmegyei bizottság mindent elkövetett, hogy a tantestületek tagjainak a részvételt megkönnyítse. Napidijakat, utiköltségeket eszközölt ki az egyes községek-nél, a hajóra szóló kedvezményes jegyeket már megkapta, a kedvezményes vasuti jegyekre vonatkozólag is birjuk a közlekedési miniszter ur ö nagyméltóságának ígéretét. Kalocsa város polgárainál ingyenes szállásban, az érsek ur Ö Exzellenziájának kegyességéből pedig június 30-án a gyűlés összes tagjai díszebédben részesülnek.

Június hó 30-án a főegyházmegyei bizottság egy tanitókból alakított ének- és zenekarral díszhangversenyrendez, mely hangversenyben való szives közreműködésre a tanító urakat ezennel tisztelettel felkérjük.

Hogy a gyűlésre jövő egyházi és viági tanitók elszállásolása, a kedvezményes vasuti illetve hajózási jegyek kiállítása, a hangversenyben közreműködők szerepeinek kiosztása még idejében történhessék, tisztelettel kérjük a t. tantestületeket sziveskedjenek június hó 10-ig értesíteni:

1.) Névszerint ki honnan indul, vonattal vagy hajóval, mely osztályon, és mikor

érkezik Kalocsára? (Megjegyzendő, hogy a később jelentkezők részére a kedvezményes utazási jegyek kiállítása nem lesz eszközölhető.)

2.) Az ének-és zenekarban mily szólamok éneklésére vagy játszására képes?

A két napra tervezett önnepély programja a következő:

Június 29-én, 1/47-kor megérkezés; a vendégek fogadtatása, elszállásolása, ismerkedési estély a „Magyar király“ szalodában.

Június 30-án, 1/29-kor. Veni Sancte és szent mise a Jézustársasági atyák templomában. 1/210-kor Diszülés a Jézustársasági atyák disztermében.

A diszülés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó beszéd. Tartja Mayer Béla egyházmegyei főtanfelügyelő. 2. Titkári jelentés a „Tanítók házáról.“ Tartja Berauer József. 3. Az összes tagok tisztelgése az érsek úrnak. Ő Exczellenziájánál az érseki kástély disztermében. Az üdvözlő beszédet Mayer Béla főtanfelügyelő mondja és fölkéri Ő Exczellenziáját a „Tanítók házá“nak ünnepélyes felszentelésére. 4. Kivonulás a „Tanítók házához.“ 5. A ház felszentelése. 6. Az intézet megtekintése. Délután 1 órakor érsek úrnak Ő Exczellenziájánál diszterbed. Délután 5 órakor az összes egyesületek választmányai nagy választmányi ülést tartanak a Jézustársasági atyáknak disztermében. Este 8 órakor diszhangverseny, utána táncmulatság.

Julius 1-én, 8 órakor szent mise. 1/29-kor nagygyűlés, melynek tárgysorozata a következő: 1. Az egyházmegyei tanító-egyesületek szövetségének megalakítása. Előadó: Petrovác József, igazgató. 2. A tanítók előléptetési viszonyairól. Előadó: Potzta Ferencz, kulai tanító. 3. A gazdasági ismétlő iskolákról. Előadó: Drégely Kálmán, mélykúti tanító. 4. Nyugdíj-sérelmek. Előadó: Nagy János, kupuszina tanító. 5. Egy 21 tagú bizottság hálaadó tisztelgése az érsek úrnak Ő Exczellenziájánál. Az üdvözlő beszédet Fridrik Tamás adai tanító mondja. 6. Indítványok tárgyalása, melyek június hó 15-ig küldendők be.

A nagygyűlés befejezése után a megjelentek megebédelnek és a délutáni vonattal illetve hajóval távoznak.

Tekintettei arra, hogy a nagygyűlés és a hangverseny előkészítése, a vendégek elszállásolása stb. óriási munkával jár: tisztelettel kérjük a tantestületeket, sziveskedjenek bejelentéseiket lehetőleg azonnal és nem külön-külön, hanem testületileg, egy levélben eszközölni.

Minden erre vonatkozó értesítés, tudakozódás bizottságunk titkárához intézendő, ki a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel fogja adni.

Kalocsán, 1897. június hó 1-én.

Mayer Béla s. k., Berauer József s. k.,
elnök. titkár.

Ujdonságok. — Neuingfeiten.

— A kalocsai „Tanítók háza“ javára adakoztak. Az adakozó neve: Éhmann Ferencz apatini tan. 5 frt, Kiss Gyula apatini tan. 2 frt, Milla Antal apatini tan. 5 frt, Gurka Márton apatini tan. 5 frt, Kleiner József apatini tan. 5 frt, Horn Ádám apatini tan. 2 frt, Jellmann József 2 frt, Amann Balint 2 frt, Reisinger Ferencz 1 frt, Szathmáry József 1 frt, Speiser Ádám 1 frt, Ifj. Mayer János 1 frt, Schwerer János 1 frt, Krómer Ferencz 1 frt, Száhl Mihály 1 frt, Hengen József 1 frt, X.-Y. 35 frt, Vény Márton 2 frt, 50 kr.

— Hírek az érseki egyházmegyéből. Horváth Ignác, nyug. dusnoki plébános, élete 77. papsága 53. évében Dusnokon meghalt.

— Laki plébánossá a főkáptalan f. hó 21-iki ülésében Rác Pál ottani abminisztrátort választotta meg.

— Junialis. A bezdáni olvasóköri dalárda f. h. 7-én egy Junialist rendez, mely alkalommal egy igen érdekes meghívókat bocsátott szét. Kedvezőtlen idő esetén június 13-án vasárnap tartatik meg.

* In der Donau ertrunken. Aus Palanka wird berichtet: Am 1-ten Juni wollte der Rutscher des Casino Lenhardt Anton ein 24 jähriger Bursche von B.-Almas Wasser führen. Unbemerkt wollte er den Wagen mit den Pferden rückwärts in das Wasser schieben und band zum größten Unglück noch die Leitseile um die Hand. Der Wagen geriet in ein Loch, fiel um und er fand sein Tod in den Wellen, da er sich auf keine Art helfen konnte.

* Akerban-Lehrkurs. Behufs Fachausbildung der in den Wiederholungsschulen thätigen Lehrer werden im Laufe des Monats August an folgenden f. u. Akerbauschulen Fachkurse veranstaltet u. zw. in Uda, Ugyógy, Csákova, Száberény, Kecskemét, Lugos, Nagy-Szt.-Miklós und Pápa.

Allerlei.

(Die Zitronenkur.) Die Früchte des Zitronenbaumes werden, wie schon der wissenschaftliche Name Citrus medica L. andeutet, bereits lange Zeit medizinisch angewendet und genossen vorzüglich als Mittel gegen Sforbut einen wohlverdienten Ruf. Erst der neuesten Zeit sollte es vorbehalten bleiben, auch deren Lösungsvermögen für Gichtknoten zu entdecken. An dieser — theoretisch betrachtet, überraschenden — Wirkung einer systematisch durchgeführten Zitronensaftkur ist, wie aus vielen Belegen hervorgeht, gar nicht mehr zu zweifeln, doch machen wir ausdrücklich darauf aufmerksam, daß stets frisch ausgepresster Zitronensaft verwendet wurde, wo so günstige Erfolge erzielt wurden, während der — meist von Sizilien her — im Handel vorkommende Zitronensaft in Flaschen in seiner Wirkung wenigstens als zweifelhaft gelten muß, was vielleicht in sei-

ner schnellen Zerfetzbarkeit begründet ist. Zur Kur benütze man möglichst dünnschalige Früchte, schon weil diese am saftreichsten sind. Den Saft gewinnt man leicht mittelst einer einfachen, überall käuflichen Zitronenpresse. Natürlich müssen die Früchte vorher geschält sein. Wie viele Zitronen zur Durchführung einer wirklichen Kur nothwendig sind, richtig sich nach der Schwere des Einzelfalles. In akuten (hitzig verlaufenden) Fällen ist ein günstiger Erfolg eher zu erreichen, als bei chronischer verschleppter Gicht. Im Allgemeinen dürfte als Richtschnur gelten, daß 150 bis 200 Zitronen verbraucht werden, deren Saft man in steigender Dosis bis zur eintretenden Besserung, dann wenige Tage noch in gleicher und schließlich in langsam abnehmender Menge genießt. Die Hauptsache bleibt immer, daß der Patient sich selbst genau beobachtet und bei eintretenden, wirklichen Beschwerden die Kur entweder sofort oder durch Verringerung der Dosis unterbricht. Immerhin darf man auch in solchen Fällen den Versuch später — nach wenigen Wochen — ohne Gefahr wiederholen, doch soll diese wie jede andere Kur unbedingt erst nach eingeholtem ärztlichem Rath unternommen werden.

(Hygienisches.) Sitzend arbeitende Gelehrte, Beamte, Kaufleute, Gewerbetreibende u. haben die meisten Magenkrankheiten, namentlich durch häufigeren längeren Druck auf den Magen. Dadurch, daß sie vorgebeugt sitzen, beengen sie nicht nur ihre Bauchhöhle, sondern sie erschweren auch ein ausgiebiges Ein- und Ausathmen, und so kommt es zu Erkrankungen in der Lunge und durch Stimmungen des Kreislaufes, des Blutes zu Erkrankungen des Herzens. Daß der Körperbau dadurch überhaupt leidet, ist selbstverständlich, und Krümmungen der Wirbelsäule sind nicht selten. Auf diese Weise wird die mittlere Lebensdauer ziemlich verkürzt, und es ist nicht zu leugnen, daß in der sitzenden Beschäftigung selbst eine wesentliche Schädigung der Gesundheit liegt, die aber nicht in so hohem Grade anzuwachsen braucht, wenn die Betreffenden die Ursachen der Schädigung einsehen und sie dann so weit als möglich wett machen würden. Wenn man in einem Raum sitzt, in dem die Luft nicht fort erneuert wird, sondern vielmehr durch Ausathmung der Menschen mit Kohlenensäure und andern gesundheitwidrigen Gasen vermengt ist, wenn etwa noch in demselben Raume geraucht wird, dann ist es begreiflich, daß durch die schlechte Athmung das Blut immer schlechter, immer dicker, daß dadurch Leber und Verdauung, Herz Nirn immer mehr leiden, überhaupt die schädlichen Folgen der sitzenden Lebensweise sich immer mehr geltend machen. In berufsfreien Stunden, also in der Zeit der Ruhe, wäre daher, so viel es nur möglich ist Bewegung in freier Luft, Uebung der Muskel, Einathmung von reiner und frischer Luft, damit das Blut durch die Bewegung rascher durch den Körper getrieben wird, sehr zu rathen. Daß eine ausgiebige Reinhaltung der Haut durch Waschungen und Bäder, eine häufige Lüftung der Arbeitsräume, namentlich Morgens und Abends, unbedingt nothwendig ist, versteht sich von selbst.

Todtenliste.

Vom 21. Mai.

Maria Balogh, Tochter der Maria, 11 Monat.

Flora Gyurgyevits, Tochter der Teref, 14 Jahr.

Vom 22. Mai.

Adam Krieglovits, Sohn der Eva, 1 Jahr.
Gabriel Drjos, Sohn der Katharina, 18 Jahr.

Vom 23. Mai.

Maria Gyurgyevits, Tochter der Teref, 1 Jahr.

Maria Petrovits, Tochter der Anna, 8 Jahr.

Vom 24. Mai.

Maria Landsteiner, Tochter des Georg und Rosina Kessler, 3 Jahr.

Jakob Frank, 67 Jahr.

Vom 25. Mai.

Josif Nief, Sohn des Ignaz und Anna Weinfes, 2 Jahr.

Vom 28. Mai.

Adam Petrovits, Sohn der Magdalena, 18 Jahr.

Barbara Glück, Tochter des Franz und Elisabetha Schmann, 12 Jahr.

Vom 29. Mai.

Josif Walter, Sohn des Josef und Magdalena Fradl, 3 Wochen.

Vom 30. Mai.

Katharina Winkler, Tochter des Leopold und Anna Wiener, 1 Jahr.

Vom 31. Mai.

Teresia Klein, Tochter des Adam und Magdalena Buschbacher, 4 Monat.

Vom 1. Juni.

Franz Gaf, Sohn des Franz und Anna Klein, 3 Jahr.

Beronika Balogh, Tochter der Maria 2 Jahr.

Nikolaus Balogh, Sohn der Julianna, 6 Jahr.

Irodalom.

„Ezeréves Magyarország“ czimen iskolai használatra és a magyar nép számára gyönyörű emlékfüzetet adott ki még a múlt évben a »Eötvös-alap orsz. tanító-egyesülete«. Ez emlékfüzetet a Nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minister Ur 7584. sz. alatt ajánlotta is az összes népoktatási intézetek növendékeinek s így nagyon alkalmas arra, hogy midőn az iskolák f. évi június hó 8-án az ezredévi ünnepek évfordulóját ünneplik, az a tanuló ifjúság s a nép között már a hazafui kegyelet ápolása céljából is terjesztessék.

Az emlékfüzetet Ujváry Béla szerkesztette s teljes 3 ívre terjed s tartalma 13 csinos kép mellett a következő: 1. I. Ferencz József, Magyarország királya (kép) 2. Ima (költemény). Móra István. 3. A magyarok őshazájáról. Sebestyén Gyula után.

4. Őseink vallásáról. 5. A magyarok Istene (költemény). Petőfi Sándor. 6. A vérszerződés és Etelköz pusztulása (képpel). 7. Hazánk története őseink beköltözése előtt és a honfoglalás. Sebestyén Gyula után. 8. Ezer év (költemény). Inczedy László. 9. A magyarok első országgyűlése. Árpád halála. 10. Árpád apánk (költemény). 11. Szt. István (képpel). Lakits Vendel. 12. Az apostol (költemény). Garay János. 13. Kundbuvár. Komáromy Lajos. 14. Hunyadi János (képpel). Péterfy Sándor. 15. Hunyady (költemény). Czuczor Gergely. 16. Mátyás király (képpel). Péterfy Sándor. 17. Mátyás király áruhában (képpel). 18. Hazám (költemény). Lévy Mihály. 19. Az 1847. évi országgyűlés megnyitása. Móra István. 20. A magyar zászló (költemény). Pósa Lajos. 21. A magyar nemzet ujjaalakítása. Jókai Mór. 22. Ebresztő (költemény). Bajza József. 23. A jobbágyvilág; a jobbágyság felszabadítása (képpel). Komáromy Lajos. 24. Egy nemzeti hadsereg. Jókai Mór. 25. Előre (költemény). Tóth Kálmán. 26. Ki volt nagyobb? Tóth Kálmán. 27. Mai alkotmányunk és az 1848-iki törvények. Sebestyén Gyula. 28. A haza (költemény). Pósa Lajos. 29. Szomorú napok. Péterfy Sándor. 30. Az igazság győzelme. Péterfy Sándor. 31. Az ország szíve. 32. A király-koronázás. 33. Mi a haza (költemény). Majthényi Flóra.

Ez a gazdag tartalom magában foglalja legjelesebb iróinktól Magyarországnak elbeszélésekben feldolgozott ezeréves történetének kimagasló eseményeit; az iskolai millenniumi évforduló ünnepegeknek egész anyagát, valamint a szavalásra alkalmas klasszikus költemények nagy választékát.

Kedves lesz e füzetke minden ifju és minden magyar ember kezében. Mert hisz e füzetkéből hű képét nyeri a tanuló ifjúság azon eseményeknek és történelmi tényeknek, melyek döntő befolyást gyakoroltak arra nézve, hogy nemzetünk ezer éves fennállását ünnepelhette; megismeri belőle azon kiváló nagyságokat, kik iránt kell, hogy e szép magyar hazának minden egyes fia a kegyelet soha meg nem szünő lángjával adózzon; megtanulhatja belőle azt, hogy a haza, nemzet és a király iránti lángoló szeretet és odaadó hűség alapfeltétele minden egyes nemzetnek, mely a kor fejlődésével lépést tartva: nagyságát, függetlenségét és szabadságát meg akarja őrizni. A nagyok pedig okulhatnak és lelkesedhetnek e szent emlékeken, melyek fennen hirdetik ezer éves multunk fényes dicsőségét.

Az »Eötvös-alap« országos bizottsága s vele hazánk tanítói a magyar nemzetnek e magasztos örömnepén valóban legszebben vesznek részt e füzet kiadásával, valamint az ifjúság és a nép közt való terjesztésével. A hazaszeretnek egy kiapadhatatlan forrását nyitották meg e szépen, szívből írott művel, melynek minden egyes során az »imádott haza« iránti szent lelkesedés ihlete vonul végig. Méltók ezért a teljes elismerésre.

A füzet ára 20 kr. Megrendelhető Lampel R. (Wodianer F. és fiai)-féle könyvkiadó czégnél, Budapest, Andrassy-ut 21. sz. A tiszta jövedelem a Budapesten létesítendő »Tanítók Háza« alapjának gyarapítására fordíttatik, melynél fogva különösen ajánljuk e füzetkét a magyar tanitóság jóindulatába, kérve azt, hogy annak terjesztése körül egy kis tevékenységet fejtsenek ki.

Ugyancsak az »Eötvös-alap orsz. tanító-egyesülete« az elemi-, felső nép-, iparos és kereskedő-tanoncz-, valamint mindkét nembeli polgári iskolák céljainak megfelelő díszes bizonyítványlapokat készítettett és az ezen bizonyítványlapok elárusítása után fennmaradó tiszta jövedelmet, a Budapesten létesítendő »Tanítók Háza« javára fordítja. Ezen, szintén pártolásra érdemes üdvös célt a Nm. vallás- és közoktatás Minister Ur Ó nagyméltósága a maga részéről szintén előakarván mozdítani, az 1896. évi 31745 számú rendeletével megengedi és ajánlja, hogy a fent nevezett iskolákban az 1896/97-ik tanévtől kezdve a bizonyítványok az »Eötvös-alap orsz. bizottsága« által készített és a Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)-féle székesfővárosi könyvkiadóczég kiadásában megjelent, valóban nagyon díszes és a millenniumra emlékeztető momentumokban gazdag lapokon legyenek kiállíthatók.

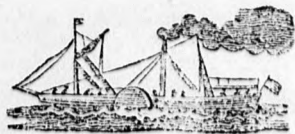
A bizonyítványlapok ára darabonként 5 krajczár.

Wittenberg L. budapesti bejegyzett díszmű- és papirkereskedő czég (Andrassy-út 15. sz.) „Árpád jelvények“ czim alatt millenniumi jelvényt készített, mely a honlapítás egy történelmi jelentőségű momentumát ábrázolja: a mint a hét vezér a honalapító Árpádot pajzsára emeli. A dombormű babérkoszorúval övezve, a 806 és 1896 évek mellett a magyar koronát és nemzeti czimerünket is feltünteti, a mely alatt nemzeti színű szalagesokor van. (Ára 10 kr.)

E jelvényeknek a tanuló ifjúság által leendő megvételét az iskolafentartó hatóságoknak és a tanítótestületeknek annál is inkább ajánljuk, mivel a nagy nemzeti ünnepre emlékeztető ezen jelvények bizonyára emelnék a f. évi június hó 8-án országserete tartandó ünnepélyek fényét, az emlékezetes napnak maradandó emlékeül szolgálva, a Budapesten létesítendő »Tanítók Háza« javára pedig szép összeget biztosítana. (Ajánlva az összes népoktatási intézeteknek 20.541/96. sz. ministeri rendelettel.)

Péterfy Sándor
elnök.

Kapy Rezső
másodtitkár.

Fahrplan

der Passagier-Schiffe:

Thalfahrt:

Sonntag, Mittwoch und Freitag 11 Uhr 10 Minuten Vormittag.

Bergfahrt.

Sonntag, Mittwoch und Freitag 8 Uhr 20 Minuten Abends.

Omnibusfahrt

von Apatin nach Zombor täglich in der Früh 6 Uhr und Nachm. 1 Uhr. Von Zombor zurück Vorm. 10 Uhr und Nachmittags 5 Uhr.

Omnibusközlekedés

Apatin:ól — Zomborba Indulás reggel 6 órakor, d. u. 1 órakor. Zomborból — Apatinba reggel 10 órakor d. u. 5 órakor

Vasuti menetrend. — Eisenbahn-Fahrordnung.

Szabadka Dálja között és viszont. — Zwischen Szabadka und Dálja.
Érvényes 1897 május 1-étől. — Giltig vom 1. Mai 1897.

Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Az állomás neve Name der Station	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute
A vonat jellege — Zugsgattung				Szabadka Tavankút Bajmok N.-Militics Zombor Zombor Prg.-Szt.-Iván Szónta Gombos Erdőd Dálja	A vonat jellege — Zugsgattung			
Vegyes Gemischt	Személy Personen	Gy. Vonat Schn. Zug	Vegyes Gemischt		Vegyes Gemischt	Gy. Vonat Schn. Zug	Személy Personen	Vegyes Gemischt
4.50	2.5	6.22	6.32	ind. Szabadka	6.55	9.27	1.26	10.40
5.20	2.29		7.03	abg. Szabadka	6.22		1.3	10.10
5.49	2.49	6.55	7.33		5.58	8.55	12.47	9.47
6.28	3.2	7.22	8.17		5.06	8.27	12.9	8.58
6.45	3.34	7.35	8.34	érk. Zombor	4.46	8.15	11.54	8.35
6.55	3.41	7.41		ind. Zombor		8.08	11.47	8.25
7.22	4.2	7.59		érk. Zombor		7.50	11.27	8.00
7.39	4.16	8.11		ind. Zombor		7.38	11.12	7.39
7.54	4.28	8.22				7.26	10.59	7.24
9.28	5.25	9.18				6.25	9.59	6.00
9.44	5.37	9.28		érk. Dálja		6.14	9.45	5.45

Zombor — Ujvidék 2.³⁰ és 3.⁵¹ — Zombor — Baja 7.⁰⁵ és 4.⁰⁵

NB. Az aláhuzott perczek az este 6 tól reggel 6 óráig terjedő időközt jelzik.

NB. Die unterstrichenen Minuten deuten die Zeit von Abend 6 bis Früh 6 Uhr an.

Personen- und Preis Tarif

auf dem zwischen Apatin und Baja verkehrenden Lokalschiffe M. Á. V. No. III. der Ungarischen Fluss- und See-Aktiengesellschaft.
von APATIN.

I. Classe	II. Classe	III. Classe	Name der Station	Bis 25 Kilogr.	Bis 50 Kilogr.	Bis 75 Kilogr.	Bis 100 Kilogr.	Über 100 Kilogr.	Für einen Hund
45 Kr.	30 Kr.	20 Kr.	B. Monostorszegh	25 Kr.	25 Kr.		50 Kr.	100 Kr.	10
70 Kr.	40 Kr.	30 Kr.	Vörösmart	25 Kr.	25 Kr.		50 Kr.	100 Kr.	10
85 Kr.	50 Kr.	35 Kr.	(Battina) Kis-Köszeg	25 Kr.	25 Kr.		50 Kr.	100 Kr.	10
85 Kr.	50 Kr.	35 Kr.	Bezdan	25 Kr.	25 Kr.		50 Kr.	100 Kr.	10
150 Kr.	90 Kr.	60 Kr.	Mohács	50 Kr.	50 Kr.		100 Kr.	200 Kr.	25
180 Kr.	110 Kr.	70 Kr.	Duna-Szekeső	50 Kr.	50 Kr.		100 Kr.	200 Kr.	30
225 Kr.	135 Kr.	90 Kr.	Baja	50 Kr.	50 Kr.		100 Kr.	200 Kr.	35

Fahrordnung.

Von Apatin nach Baja	Uhr
B. Monostorpeg	4 Uhr Früh
Vörösmart	5 ¹⁵ " "
Kis-Köszeg (Battina)	6 " "
Bezdan (Rahnst.)	6 ²⁰ " "
Mohács	6 ³⁰ " "
Szekeső	8 ²⁰ " "
	9 ¹⁰ " "
Anf. in Baja	10 ³⁰ " "

Von Baja nach Apatin	Uhr
Szekeső	1 Uhr Nachmittag
Mohács	1 ⁵ " "
Bezdan	2 ³ " "
Battina	4 ³⁵ " "
Vörösmart	4 ⁴⁰ " "
B. Monostorpeg	5 " "
	5 ³⁰ " "
Anf. in Apatin	6 ²⁰ " "

SZAVADILL JÓZSEF

Könyvnyomdája Apatinban.

Elvállal minden,

a könyvnyomdászat körébe vágó munkákat, ugymint:
diszes számlák, jegyzékek és tudositó levelek, eljegyzési és esketési kártyák,
izléses meghívók, tánczrendek cim,- asztali és névjegyek,

árjegyzékek, gyászlapok,

táblás-kimutatások, takarékpénztári mérlegek, időszaki és folyó-
iratok, hirlapok, Művek, diszes kivitelű szalag-aranyozások,
ipar és kereskedelmi körlevelek,

levélpapírok és borítékok czégnyomással, falragaszok stb. elkészítését.

*Különösen ajánlhatom az érdeemes községeknek és ügyvéd uraknak
szóló nyomtatványokat melyekből nagy raktárt tartok. Községi nyomtatvá-
nyok, legfinomabb iroda és meritett papirokból vannak készítve, úgy hogy
semmi tekintetben panasz nem merülhet fel.*

 Községi előjáróságok és egyéb hivatalok részére egy évi elszámolás
és portómentesen szállitok nyomtatványokat.

Ügyvéd Úrak figyelmébe!

1000 drb. boríték czégnyomással	2. frt. 50 kr. — 3.
1000 „ Levélpapír nyolezad alak	5 „ —
1000 „ „ negyed alak $\frac{1}{2}$ ives	6 „ —
1000 „ „ $\frac{1}{1}$ „	8 „ 50 kr.
100 „ Meghatalmazás v. Kötelezvény	50 kr.
1000 iv Fogalmazvány-papír	3 frt. —
1000 „ finom fehér irodapapír	6 „ —